

Міністерство освіти і науки України
Рівненська обласна державна адміністрація
Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Національний університет "Острозька академія"
Рівненський державний гуманітарний університет
Художньо-педагогічний факультет

*Присвячується 15-річчю художньо-
педагогічного факультету*

**«ДУХОВНО-ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТУДЕНТСЬКОЇ
МОЛОДІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ»**

*Матеріали III Всеукраїнської науково-
методичної конференції*

18-20 травня 2006 року

Рівне – 2006

ББК 74.58+8840
УДК 379.82

«Духовно-творчий потенціал студентської молоді: психолого-педагогічні проблеми формування та реалізації»: Матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції 18-20 травня 2006 року. – Рівне: РДГУ, 2006. – 204 с.

Редакційна колегія:

Руслан Постолюський – ректор Рівненського державного гуманітарного університету, Заслужений діяч науки і техніки, професор;
Владислав Вербець – професор, декан художньо-педагогічного факультету;
Андрій Сяський – професор, проректор з наукової роботи;
Анатолій Воробйов – професор, проректор з навчальної роботи;
Степан Шевчук – професор, директор Інституту мистецтв, зав. кафедри українознавства художньо-педагогічного факультету;
Володимир Виткалов – професор, зав. кафедри культурології художньо-педагогічного факультету;
Володимир Годовський – професор, зав. кафедри хореографії художньо-педагогічного факультету;
Володимир Богатирьов – доцент, зав. кафедри театральної режисури художньо-педагогічного факультету;
Микола Новоселецький – професор, декан факультету з довузівської підготовки, післядипломної і регіональної освіти;
Марина Малиняк – диспетчер деканату художньо-педагогічного факультету

Відповідальний за випуск – **Владислав Вербець**

Рекомендовано до друку Вченою Радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 11 від 30.06.2006 р.)

ISBN 966-7631-96-1

©Рівненський державний гуманітарний університет

ДУХОВНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СПРОБА ТЕОРЕТИЧНОГО ОСМИСЛЕННЯ

Національне відродження, що його нині переживає Україна, пов'язує в єдиний соціально-духовний вузол культуру (цінності життя), історію (долю народу) та націю (історичну особистість народу). Якщо нація – це здатність етносу втілювати „історичний універсам” (А.Тойнбі), то культура – провідний чинник конституювання життя народу як індивідуальної іпостасі людства, розкриття його етнічного автопортрету, неповторного вираження загальнолюдського досвіду (С.Б.Кримський). Культура трансформує історичний досвід в ознаменуванні цінностей життя, творчості, духу, у символічний лад спілкування, соціальних значень, вірувань та ідеалів, ієрархії найвищих людських якостей, формування світу людини за вимірами блага, правди, краси.

Втрата національних звичаїв, народних традицій, на думку провідних фахівців, призводить до деградації народу і його духовності, і лише духовне відродження було б єдиним засобом збереження етносу і захисту національної самобутності, чому заважають „подвійні стандарти” і у внутрішній, і у зовнішній політиці, які треба усунути (В.С.Лісовий, Г.І.Курдюкова).

Світогляд, внутрішній світ сучасної української молоді формувалася у специфічних соціокультурних умовах – в ситуації економічної, політичної та духовної кризи, яка пронизує всі сфери суспільного життя. Її ознаками є втрата духовних орієнтирів, дезінтеграція ціннісних систем особистості, нездатність індивідів до самопізнання, самоорганізації, відсутність потреби у самовдосконаленні. В умовах перехідного суспільства у психологічному складі багатьох членів суспільства, особливо у молоді, виникають руйнівні тенденції, найрізноманітніші нервово-психічні розлади, що вже стали ознакою сьогодення, аномія та цинізм, що спричинює найнесподіваніші зсуви як в індивідуальній, так і в груповій поведінці.

За таких обставин людина могла розвивати свої здібності не як самоціль і засіб духовного самовдосконалення, а як спосіб вижити, адаптуватися до соціальних умов. У результаті відбувався розпад цілісної духовної структури особистості – поставав духовно збіднений митець, науковець, господарник тощо [2].

Ю.Липа констатував, що в ХХ ст. в духовності українців відбувається певна зміна пріоритетів. Нашому народу завжди була притаманна прив'язаність до рідного краю, а „Дім” був ідеалом патріотизму. Така позиція визначала основне місце „крайової” самосвідомості в загальній структурі етнічної. Але за часів формування радянського суспільства та за умов русифікації населення ця структура значно змінилася і деформувалася. Кілька століть штучно культивували „вищість” російської культури, що знижувало рівень національної самосвідомості українців.

Розвиток духовності є необхідною умовою для досягнення високого ступеня самосвідомості нації [3]. Культурне, політичне, ідеологічне середовище безпосередньо й опосередковано, через умови життя, оточення, поведінку, свідомість впливає на спосіб життєдіяльності як окремої людини, так і цілого народу. Духовність (насиченість людського буття духовними цінностями і способами їх діяльного втілення в життя) виявляється через свідомість, через те смислове поле діяльності „із-знанням”, яке і творить людину. Як зазначає О.Кульчицький, свідомість відрізняється від психіки саме тим, що вона пропонує усвідомлене виокремлення психічних явищ навколо „я” [4]. „Самоусвідомлюючи” сутність і сенс самої себе, людина доходить розуміння своєї особи, значущості у світі як вільної особистості, здатної діяти відповідно до своїх принципів і переконань, нести відповідальність за свою діяльність, бо цінності можуть діяльно виявлятися лише в істоті з почуттям високого обов'язку. Той, хто не усвідомлює своїх можливостей, власної суті, своїх талантів, не зможе повною мірою ними користуватися, реалізувати їх. Запорукою досягнення вказаних характеристик є людина як духовна істота, детермінована сукупністю всіх сфер її життєдіяльності, наділена високим світлом свідомості й самосвідомості, способом буття якої у світі є культура.

Тому метою нашого дослідження є спроба теоретично осмислити духовний розвиток сучасної молоді.

Духовний розвиток особистості був і залишається вічною проблемою прогресу людства. Ще в недалекому минулому терміни „духовне”, „духовність” сприймалися як поняття суто релігійні, як відгомін чогось містичного. Деякі узагальнюючі поняття – доброта, істина, краса, любов – було прийнято розглядати як такі, що відірвані від конкретних практичних та соціально-політичних завдань. Спостерігалася зневага стосовно таких засобів духовного розвитку, як самоаналіз, споглядання, самовдосконалення. Найпоширеніші філософські тлумачення сутності поняття „духовність”, виходять з погляду на неї, як на „духовну культуру суспільства”, його „духовне виробництво”.

Християнські філософи (О.Бердяєв, О.Лосєв, В.Соловйов) вказували на етично-вольову сутність духовності, її діяльний характер та провідну роль у процесі самоактуалізації особистості. Смислове навантаження поняття „духовність” розкривалося в руслі вирішення проблеми управління та самоуправління поведінкою та психічною діяльністю людини. Розвиваючи ідеї попередників, сучасні філософи намагаються дослідити сутність духовності у взаємодії таких загальногуманістичних категорій, як добро, істина, краса. У їхніх роботах простежуються психологічні тенденції у трактуванні духовності: „прояв якості особистості” (М.Каган); „основи моральної орієнтованості” (В.Стрелков); „ступінь представленості в структурі її мотивів двох фундаментальних потреб людини: потреби пізнання та соціально-альтруїстичної потреби” (В.Федотова); вид творчості, оскільки вона, безумовно, є пізнанням особистістю своєї природи (В.Стрелков). Зміст духовності часто тлумачиться як морально орієнтовані воля та розум, як інтеграція моральності, гуманності, здатності до вольової регуляції чуттєвої сфери.

Результатом таких підходів є, з одного боку, розширення й уточнення тлумачення „духовного”, з іншого – вказівки на її психічну якісну своєрідність і специфічну системну цілісність, отже, окреслюється парадигма

духовності як філософської та психологічної категорії і вказується на необхідність її розгляду як однієї із сутнісних здатностей людини.

Ж.Юзвак розглядає духовність як творчу здатність людини до психічної самореалізації та вдосконалення, що зумовлюється такими особливостями когнітивно-інтелектуальної, чуттєво-емоційної та вольової сфер, які сприяють успішному формуванню й реалізації потреби у цілеспрямованому пізнанні та ствердженні в її життєдіяльності істини, загальнолюдських етичних та естетичних цінностей, усвідомленню власної єдності із Всесвітом. З позицій системного аналізу духовність можна віднести до розряду динамічних відкритих систем. Динамічність духовності виявляється у здатності її структурних компонентів до певних змін, а отже, до метаморфоз самої духовності, рівнів її взаємодії з біологічним та соціокультурним довкіллям. Духовність у категоріальній площині виступає суспільним засобом становлення та розвитку, формування та реалізації родової сутності людини, ствердження та входження особистості й спільноти як суверенних, незалежних, унікальних, самоцінних суб'єктів у всесвітню історію, культуру, людство [7, 139-151].

Отже, духовність – це інтегральний світоглядно-психологічний феномен, який забезпечує можливість духовного розвитку людини як шляху від знання – до розуміння, від емоцій – до співчуття, від сприймання – до творчості, від егоцентризму – до альтруїзму та гуманізму.

Головною метою духовного розвитку є становлення людини як особистості шляхом удосконалення та самовдосконалення духовних характеристик, розкриття духовного потенціалу. На підставі визначення поняття „духовний розвиток” виділяються такі критерії:

- наявність у людини активної потреби пізнання світу, себе, сенсу життя;
- становлення особистості як суб'єкта духовної діяльності (програма духовного саморозвитку);
- прагнення до краси;
- усвідомлення життя як вищої цінності;
- зміни в системі ціннісних орієнтацій;
- позитивне ставлення до внутрішнього світу інших людей, втілення через взаємини з ними вищих духовних цінностей (добра, краси, любові), переживання єдності з ближнім, гуманне ставлення до природи.

Ціннісні орієнтації молоді в XXI столітті являють собою суперечливе плетиво прагнень демократизації й особистої свободи, успіху і багатства, порядку і влади, сімейного спокою і добробуту, освіти тощо. Разом з тим виявляється й основна сюжетна лінія цих орієнтацій: демократичні ринкові перетворення, утвердження власного „Я”, самоідентифікація себе з нацією, народом, державою, які утверджують свою незалежність, прямують у цивілізований світ у якості суверенної країни. Глибинним підґрунтям цих орієнтацій є базові цінності українського народу та українська духовна культура, від якої, як від джерела, ідуть витoki волелюбного духу й свідомої життєтворчості й до якої людина повертається, вивіряючи свої кроки у цьому складному й суперечливому процесі.

Соціологічні дослідження засвідчують наявність у духовному світі різноспрямованих орієнтацій – соціальних, культурних, політичних. Молодь вибирає між успіхом і багатством, Сходом і Заходом, прагматизмом і творчістю, авторитетом порядку і демократичної свободи. Одночасно помітним є те, що „коливальний процес” якимось непомітно викристалізовує „те, що залишається”, до нього молодь тягнеться, як до чогось незаперечного, красивого і величного, визначає основу нашого ества, наше коріння, мету і перспективу. Тому завданням дослідження є проаналізувати стан і проблеми молоді в ринкових умовах, засади, на яких формуються морально-духовні цінності сучасної молоді.

У період високих технологій та наукового розвитку, у час клонування людей та пересадки серця, духовно-моральні цінності нашого українського суспільства, які формувались від заснування Київської доби і аж до наших днів, часто відходять на другий план. Основною проблемою молоді є прагнення знайти себе у цьому світі, самореалізувати свої можливості. Для суспільства важливо, щоб молоді люди були вихованими, знали і цінували історію свого народу, обрали для себе найцінніші ідеали, зуміли втілити їх у сучасному світі й передати в майбутнє.

На жаль, сьогодні маємо ситуацію, коли життя, кінематограф, література формує інші цінності. На перший план виходить образ сильної особистості, яка керується принципом „можна все, що вигідно”, може „переступити” через людей, не звертати уваги на їхні проблеми, почуття, здатна використати всі засоби для досягнення своєї мети.

З виникненням ринкових відносин „ти мені, а я – тобі”, швидкого матеріального збагачення, за принципом: „мета виправдовує засоби” величезна частина молоді „йде” в бізнес, шукаючи матеріального статку, ставлячи за мету – досягнути успіху будь-якою ціною і не обов'язково за рахунок знань, умінь, таланту, праці.

Людина в таких умовах стає дедалі самотнішою, віддаляється від суспільства, від тих, хто знаходиться поруч. Вона стає прагматичною, а суспільство під впливом грошей стає дедалі раціональнішим. Гроші починають бути засобом будь-якого обміну, зокрема в економіці, мистецтві, науці. Їхній вплив поширюється на ділові відносини між людьми. У такому суспільстві зростають корумпованість, жорстокість, егоїзм, індивідуалізм [3, 33].

Отже, суспільство, яке стоїть на шляху „гроші заради грошей”, „виробництво заради виробництва”, „дія заради дії”, приречене на моральний занепад. Щоб цьому запобігти, суспільство має повернутися до обов'язкової первинності етичних норм над прагненням досягти економічних результатів будь-якою ціною.

Суспільство має якомога більше уваги приділяти моральним цінностям, орієнтуватися на них в усіх сферах життя – економічній, політичній, соціальній, законодавчій.

В умовах жорстокої конкуренції та зниження життєвого рівня людей зростає значення таких рис характеру людини, як стійкість, лояльність, вірність, милосердя.

Молодь як найменш консервативний прошарок суспільства вважає себе сьогодні не об'єктом, а суб'єктом свого життя, своєї життєтворчості. Вона повинна активно включатися в різні сфери ділового життя [3, 3].

Сучасній молодій людині повинні бути притаманні такі риси, як ввічливість, коректність, тактовність, скромність, точність, людяність, доброчесність, порядність.

Виховуючи високоморальні якості й норми поведінки, В.О.Сухомлинський зазначав: „Будь духовно сильним, твердим, витривалим. Людська сила духу безмежна. Немає труднощів і злигоднів, яких би не знала людина – не мовчки перетерпіла, перестраждала, а саме подолала, вийшла переможцем, стала сильнішою” [5, 240].

У дитинстві винятково важливу роль відіграє духовне самовиховання. Виховання сили духу й презирства до легкодухості невіддільне від виховання доброти, чуйності, сердечної тонкості й ніжності. У здатності бути добрим, чуйним, великодушним виявляється справжня духовна сила. Тільки добрий і великодушний може бути сильним.

„Умій бути духовно сильним і мужнім у ставленні до самого себе. Той, хто по-справжньому дорожить людськими цінностями в тобі, скупий на похвалу. Пробуджуй у собі докори сумління. Якщо ти чуєш осуд від старих, від своїх товаришів, – пам’ятай вони хочуть тобі добра”, – писав В.О.Сухомлинський [5, 257].

На думку К.Д.Ушинського, духовне виховання повинно розвивати гуманність, почуття національної і власної гідності у поєднанні зі скромністю, чесністю і правдивістю, патріотизм, працьовитість. Завдання і зміст духовного виховання він визначав з огляду вселюдських, народних і національних культурних цінностей, виходячи з вимог народних чеснот і норм християнської моралі, дбаючи, щоб воно розвивало твердий характер і волю, стійкість, почуття громадянського обов’язку.

Український педагог Григорій Ващенко в основу виховного ідеалу ставить загальнолюдські й національні вартості, до яких належить моральний закон творення добра і боротьби зі злом, пошуки правди, побудова справедливого ладу, що спирається на любов і красу. Витворений ним виховний ідеал українця – служіння Богові і Своїй нації – є традиційним у житті й побуті українського народу. Такі риси, як правдивість, працелюбність, людяність, щиросердність і гостинність, вірність у коханні, статева стриманість і здоровий сімейний побут є основою української ментальності. Свій підручник „Вихований ідеал” Г.Ващенко завершив такими словами: „Українська молодь мусить не тільки плекати загальнолюдські ідеали, а й активно боротися за них” [1, 109].

З проголошенням незалежності українська молодь отримала змогу формувати й розвивати свою духовність і національну самосвідомість демократичним чином. Певна розгубленість, що панувала 2-3 роки в духовному полі суспільства, разом з крикливими, але плоскими апеляціями до національного, сьогодні викристалізувалась у глибинно-особистісний підхід до національних цінностей, звичаїв, традицій і культури. У переважній більшості молодь України сприймає українське не інакше, як своє власне, переводить його у свій духовний світ, формує на цій основі світоглядні орієнтації. І цей процес буде і поглиблюватись, і поширюватись.

Тому для забезпечення духовного розвитку молоді потрібно:

- впроваджувати заходи, спрямовані на створення належних умов;
- здійснювати популяризацію культурних надбань серед молоді;
- залучати до участі в масових культурно-просвітницьких заходах;
- забезпечити умови для професійної майстерності молоді;
- підвищити вимоги до діяльності телебачення і ЗМІ, запроваджувати заходи попередження їхнього негативного впливу;
- сприяти ефективному використанню телебачення та ЗМІ для ствердження духовного розвитку молоді й загальнолюдських цінностей.

Джерельні приписи

1. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава: Ред. газ. „Полтавський вісник”, 1994. – 191 с.
2. Духовні орієнтації молоді: динаміка і формування / За ред. Надольного І.Ф. – К., 1994. – 117 с.
3. Етика ділового спілкування: Курс лекцій / Т.К.Чмут, Г.Л.Чайка, М.П.Лукашевич, І.Б.Осечинська. – К.: МАУП, 1999. – 208 с.
4. Кульчицький О. Основи філософії і філософічного знання. – Мюнхен; Львів, 1995. – 288 с.
5. Сухомлинський В.О.Методика виховання колективу. Вибр. твори: В 5 т. – К.: Рад. Школа, 1976. – Т. 1. – 654 с.
6. Феномен нації. – К., 1998. – 86 с.
7. Юзвак Ж. Духовність як психологічний феномен: структура та чинники розвитку // Філософська думка. – 1999. – №5. – С.139-151.

*Алла Кочубей, старший викладач кафедри
українознавства НУВГП*

ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ НАРОДОЗНАВСТВА

Актуальність проблеми. Виховання духовної та моральної культури – це проблеми, які наявні практично в усіх сучасних розвинених спільнотах, небайдужих до формування молодого покоління. Проблеми виховання духовності й моральності є надзавданням для нашої держави, бо не мають остаточного вирішення. Становлення української національної вищої школи, зокрема технічної вищої школи, потребує сьогодні, крім пошуків нових творчих методів виховання, розповсюдження інноваційних ідей виховання вітчизняних і зарубіжних педагогів, доповнення їхніх досліджень, концепцій сучасним практичним досвідом.

ЗМІСТ

<i>Руслан Постолюк</i> . Вітальне слово	3
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
<i>Владислав Вербець</i> . Демократизація та гуманізація освіти: проблеми та перспективи	5
<i>Петро Давидюк</i> . Проблеми соціокультурного розвитку Рівненщини	6
<i>Петро Кралюк</i> . Проблеми педагогіки в контексті сучасних комунікаційних реалій	7
<i>В'ячеслав Демченко</i> . Особливості розвитку творчих здібностей молоді	10
<i>Лариса Климанська</i> . Потенціал креативності PR-спеціаліста	12
<i>Владислав Вербець</i> . Соціальна ідентифікація студентської молоді: проблеми та перспективи формування	16
СЕКЦІЙНІ ЗАСІДАННЯ	
СЕКЦІЯ І. ДУХОВНО-ТВОРЧІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	
<i>Оксана Назарук</i> . Соціальний досвід молодої людини як передумова реалізації соціального потенціалу	19
<i>Лідія Мацевко-Бекерська</i> . Дитяча література як засіб підготовки фахового педагога	23
<i>Ольга Безкоровайна</i> . Виховання духовної культури особистості студента засобами соціально-ціннісної діяльності	25
<i>Вікторія Вронська</i> . Інноваційно-інформаційні та педагогічні технології у ВНЗ: проблеми ефективності та перспективи розвитку	31
<i>Алла Фрідріх</i> . Формування національної самосвідомості як основа розвитку духовного світу особистості	33
<i>Тетяна Герасименко</i> . Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка	35
<i>Марина Малиняк</i> . Психологічні передумови формування художньої творчості студентів	37
<i>Світлана Волошина</i> . Професійна кар'єра молодої людини – шляхи і методи її формування, умови реалізації	39
<i>Наталія Тимошук</i> . Духовно-моральне становлення молоді в умовах особистісно орієнтованого виховання	40
<i>Тетяна Ціпан</i> . Формування морально-духовних цінностей підлітків в умовах дитячо-юнацьких об'єднань	44
<i>Мирослава Якимчук</i> . Формування культури духовності в обдарованій особистості студента як соціально-педагогічна проблема	47
СЕКЦІЯ ІІ. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ	
<i>Олена Іщенко, Людмила Овсянкіна</i> . Особливості формування моральних цінностей сучасної студентської молоді	50
<i>Світлана Щудло</i> . Якісна освіта як чинник адаптації молоді на ринку праці	52
<i>Тетяна Потапчук</i> . Духовний розвиток сучасної молоді: спроба теоретичного осмислення	54
<i>Алла Кочубей</i> . Духовно-моральне виховання студентів засобами народознавства	56
<i>Людмила Сокурянська</i> . Ціннісний вимір пострадянського студентства: теоретичні підходи та емпіричні результати	60
<i>Олег Бойко</i> . Дидактична технологія формування у майбутніх офіцерів готовності до реалізації управлінських функцій	65
<i>Лариса Ковальчук</i> . Організація педагогічної практики студентів класичного університету: компетентнісний підхід	69
<i>Орися Ковальчук</i> . Тестовий контроль у системі діагностування знань, умінь і навичок студентів	73
<i>Олександра Максимець</i> . Організація професійно-орієнтованої поза аудиторної роботи студентів на базі навчального лабораторно-виробничого комплексу інституту	76
<i>Марта Максимець</i> . Педагогічна практика студентів факультету іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: реалії, проблеми, перспективи	79
<i>Олександра Праць</i> . Моральні засади правової культури майбутнього вчителя	81
<i>Уляна Гуменюк</i> . Ірраціональні переконання людини як бар'єр на шляху реалізації її духовно-творчого потенціалу	83
<i>Євгеній Власов</i> . Передумови формування навчального репертуару для студентів класу фортепіано музично-педагогічного факультету	86
<i>Олена Никон</i> . Психолого-педагогічні умови активізації творчої діяльності студента	89
<i>Олена Попчук</i> . Навчально-виховний процес як фактор формування професійної культури майбутніх фахівців	92
<i>Наталія Грицай</i> . Формування творчого потенціалу студентів під час проведення позакласної роботи в загальноосвітній школі	96
<i>Галина Кардаш</i> . Теоретично – методичні засади формування морально-етичного потенціалу студентської молоді	98
<i>Олена Шершньова</i> . Історико-культурний туризм в малих містах України як чинник формування національної гідності української молоді	102
<i>Наталія Семенова</i> . Роль особистісного самовизначення та ідентичності у формуванні сучасної гармонійно розвиненої особистості	105
<i>Вікторія Юрченко, Тетяна Свердлова</i> . До проблеми розвитку духовно-творчого потенціалу студентської молоді	107

НАУКОВО-ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ КАФЕДРИ ХОРЕОГРАФІЇ «ТВОРЧИЙ ПОРТРЕТ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА-ХОРЕОГРАФА»

<i>Ірина Аксьонова.</i> Формування творчої особистості в хореографічному колективі	110
<i>Володимир Гордєєв.</i> Танець як феномен духовності традиційної української народної обрядової культури.....	114
<i>Ольга Гордєєва.</i> Дитячий хореографічний колектив та його роль у гармонійному розвитку дитини	116
<i>Роксана Горбачук.</i> Просторові дослідження в галузі сучасного хореографічного мистецтва.....	119
<i>Тетяна Лобан.</i> Вплив хореографів-новаторів джаз-модерн танцю на формування світогляду сучасного студента.....	120
<i>Лариса Волощина.</i> Альтернативні методики при викладанні хореографії у ВНЗ.....	122
<i>Ілона Легка.</i> Репертуар аматорського танцювального колективу як засіб виховання молоді	124
<i>Вікторія Кравчук.</i> Духовно-творчий потенціал хореографічного мистецтва: пошуки та перспективи	126
<i>Наталія Сагаль.</i> Специфіка допрофесійної підготовки в контексті танцювальної культури.....	128
<i>Поліна Шеховцова.</i> Специфіка допрофесійної підготовки в контексті танцювальної культури Рівненщини	130
<i>Ірина Іванчук.</i> Історія розвитку танцю модерн У США.....	133
<i>Наталія Маткова.</i> Особливості виконання народно-сценічних танців України.....	135

НАУКОВО-ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ КАФЕДРИ ТЕАТРАЛЬНОЇ РЕЖИСУРИ «ФЕНОМЕН ДУХОВНОСТІ У ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ДРАМАТУРГІВ»

<i>Юрій Мельничук.</i> Роль навчального репертуару в процесі формування духовно-творчого потенціалу студентів акторської та режисерської спеціалізації	138
<i>Володимир Богатирьов.</i> Духовна культура режисера у формуванні та реалізації задуму вистави	139
<i>Олексій Заворотній.</i> Сучасний театр, як діамант, повинен сяяти неповторними гранями.....	141
<i>Світлана Хабурська.</i> Навчальна вистава як засіб професійного та духовного зростання майбутніх режисерів драматичного театру	144
<i>Лариса Степанець.</i> Театралізоване масове дійство як фактор зростання морально-естетичного потенціалу студентської молоді	147
<i>Георгій Вовк.</i> Особливості особистісного самовизначення старшокласників у процесі театральної творчості.....	150
<i>Михайло Журавель.</i> Вплив духовного змісту трагедії на емоційну культуру глядача.....	152

НАУКОВО-ТВОРЧА ЛАБОРАТОРІЯ КАФЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО ПОЛІССЯ: ВИТОКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

<i>Олександр Старук.</i> Деякі аспекти формування духовної культури української молоді.....	154
<i>Любов Крайлюк.</i> Творча спадщина Ніла Хасевича у контексті морально-етичного та патріотичного виховання студентської молоді	157
<i>Ірина Локишук.</i> Збереження та розвиток традиційного серпанкового ткацтва села Крупове – передумова для вдосконалення і збагачення творчих здібностей молоді	159
<i>Ольга Чернюшок.</i> Художньо-педагогічна спадщина Г. Косміади – погляд сучасності.....	162
<i>Олег Городецький.</i> Композиційна робота з ілюстрацією як умова розвитку творчої особистості студента	164
<i>Тамара Забута.</i> Політична культура молоді як фактор конкурентоспроможності країни	168
<i>Борис Забута.</i> Молодь у процесі розбудови „Суспільства знань”	170
<i>Марія Вакульчук.</i> Формування духовної культури студентської молоді засобами благодатного слова.....	172
<i>Лариса Костюк.</i> Окремі аспекти викладання навчальної дисципліни «Культурологія» в умовах інтеграції освітніх систем вищої школи України у європейський простір	175
<i>Маргарита Вдовенко.</i> Проблема „східної” та „західної” двомовності серед студентської молоді у контексті сучасного розвитку України.....	178

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СЕМІНАР «ДУХОВНІСТЬ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ»

<i>Марія Вербець.</i> Соціальні та морально-етичні орієнтири у формуванні світогляду молоді	180
<i>Майя Корнійчук.</i> Електронні ресурси – нова модель організації бібліотечно-інформаційного обслуговування студентської молоді	181
<i>Людмила Мартинюк.</i> Бібліотека, як один з духовних ресурсів суспільства	183
<i>Сергій Кравченко.</i> Читацькі інтереси сучасної молоді в контексті її духовного розвитку	184
<i>Марина Портянко.</i> Принцип багатоаспектності у формуванні фондів бібліотек на допомогу духовному розвитку молоді.....	187
<i>Ніна Тивончук.</i> Літературне краєзнавство як чинник формування духовності молоді та збереження культурної спадщини краю.....	188
<i>Тамара Саркісянс.</i> Формування у молоді громадянської позиції, національної самосвідомості, культури і духовності засобами бібліотечного впливу	190
<i>Марія Третяк.</i> Періодичні видання в структурі читання молоді.....	192
<i>Віра Цицюра.</i> Виставкова діяльність бібліотеки як чинник творчої реалізації студентської молоді.....	193
<i>Валентина Дамецька.</i> Формування екологічної культури як складової духовного становлення підростаючого покоління	195
<i>Ольга Загиней.</i> Національно-патріотичне виховання підростаючого покоління засобами української літератури.....	196
<i>Раїса Щербан.</i> Бібліотеки на допомогу реалізації екоетичного імперативу	198

Наукове видання

«ДУХОВНО-ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ»

Матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції

18-20 травня 2006 року

Редакційна колегія:

Руслан Постолюк – ректор Рівненського державного гуманітарного університету, Заслужений діяч науки і техніки, професор;
Владислав Вербець – професор, декан художньо-педагогічного факультету;
Андрій Сяський – професор, проректор з наукової роботи;
Анатолій Воробійов – професор, проректор з навчальної роботи;
Степан Шевчук – професор, директор Інституту мистецтв, зав. кафедри українознавства художньо-педагогічного факультету;
Володимир Виткалов – професор, зав. кафедри культурології художньо-педагогічного факультету;
Володимир Годовський – професор, зав. кафедри хореографії художньо-педагогічного факультету;
Володимир Богатирьов – доцент, зав. кафедри театральної режисури художньо-педагогічного факультету;
Микола Новоселецький – професор, декан факультету з довузівської підготовки, післядипломної і регіональної освіти;
Марина Малиняк – диспетчер деканату художньо-педагогічного факультету

Відповідальний за випуск – **Владислав Вербець**

Комп'ютерна верстка та макет – **Вікторія Кравчук**

Формат 60*84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Romans.
Друк різнографічний. Ум. друк арк. 26,83. Наклад 100 прим. Зам № 14/1

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, вул. С. Бандери, 12

«Духовно-творчий потенціал студентської молоді: психолого-педагогічні проблеми формування та реалізації»: Матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції 18-20 травня 2006 року. – Рівне: РДГУ, 2006. – 204 с.

ISBN 966-7631-96-1

УДК 379.82

ББК 74.58+8840